

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.

PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Felolvaszerkesztő és kiadó:
MÜLLER KÁROLY

Főszerkesztő:
Dr SIMA ISTVÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.
Postatakarékpénztári csekkzámla: 82.000.
Lapzárta csütörtökön délelőtt 12 órakor

Meddig? ..

A régi világháborúból átöröklött kérdése ez a mai generációnak és kornak. Akkor is már a második évben felütötte fejét ez a kérdés és egyre mélyebben rágta majd bele a közvéleménybe, utóljára olyan fontosságúvá vált, hogy minden egyéb kérdés eltörpült mellette. Nem volt már fontos sem a győzelem, sem az ország egysége, sem a belső rend, csak az volt a fontos, hogy a háború mindenáron és bármilyen módon is, — de azonnal érjen véget.

Pedig ma már tudjuk, hogy ha még egy kis kitartás és fegyelmesség lett volna az országban, akkor a magyar hadsereg megállt volna a határon és ha vesztettünk is volna valamit, de korántsem annyit, amennyit Trianonban reánk mértek!

De a pacifizmus álprófétái, a fizetett ügynökök, a sajtó fertőzött szelleme rombolta, szaggatta a nemzet egységét, az állandó verkliszzerű kérdéssel: meddig tart még? Felnagyító a szenvedéseket, rémeket festett és a béke rózsaszínű délibábjaival a pusztulás vermébe csábította és döntötte a hiszekegy és meddigező nemzeteket.

Ma egyesek ajkán újra felhangzik a kérdés: meddig? Úgy látják az illetők nem értik meg a helyzetet, de főleg azt, hogy esetleges emberbaráti hamis pacifizmusunk az egész nemzet kifirtását, kitelepítését, kifosztását és végleges tönkretételét jelentené, ami a Trianonnál is helyrehozhatatlanabb lenne!

Egyesek sírkoznak a különféle hiányok és korlátozások miatt, hibáztatják a semlegesség feladását, az „idegen” érdekekért való véraldozatot, s nem tudják elgondolni, hogyha az ellenség békés és semleges országunkat lerohanta volna, akkor itt ma nem hiányok és korlátozások lennének, hanem lenne teljes nyugalom, éhínség, járvány, halál, gyalázatos és kínos elpusztulás, káosz és mindennek megszűnése, ami nemes és szép, ledőlne a templomaink, felszabadulnának az állati indulatok és akkor ezerszer és ezerszer is visszasírnánk a mai felpanaszolt állapotokat, amelyeket azokhoz képest eszményien szebbeknek és jobbaknak látnánk.

A mai időkben tehát nem az a fontos, hogy meddig tart ez az állapot, mert itt egységgyűlölet csak az a fontos, hogy a világnézetek gigantikus döntő harcában győzedelmesen megálljuk helyünket. Ezt a győzelmet pedig nem szabad kockáztatnunk csupán azért, mert pl. drága a textil-

anyag, mert kevés ez, kevés az. Igaz kevés. De ez a kevés valami is rendezett közállapotok mellett többet ér, mint érne az ellenség győzelme esetén az a nagy semmi, mely kirablásunk után mindörökké osztályrészünkül maradna.

Ezért ne induljunk a bomlasztó elemek szavai után, akik helytelen felfogásból, talán jóhiszeműen, vagy talán rossz szándékkal tárták fel a bomlasztó kérdést, — hogy meddig tart még? 1918-ból tudhatjuk, hogy mit eredményezne a hátrálás, a lemondás és az álhatatlanság! Téves elveink mi-

att nyernénk irgalmat, sőt emberiségünkért és pacifizmusunkért akasztófát kapnánk jutalmul — az bizonyos!

Ellenségeink táborában az ilyen „meddig” kérdésért golyó, vagy legalább is internálótábor jár. Nálunk ezt nem kezelik ilyen szigorúan, mert nálunk minden józanul gondolkodó ember tudja, hogy itt nincs és nem lehetséges bármiféle meghátrálás, ezt a küzdelmet minden vonalon, mindvégig a legeltökéltebb kitartással végig kell küzdeni!

Tegyük hát a lomtárba a

„meddig” kérdését, szegezzük tekintetünket előre a győzelem felé. Ha pedig lankadunk — idézzük fel lelkünkben az 1919-es vörös uralom emlékeit, a balti államokban elkövetett borzalmakat, hadifogságba jutott véreink szörnyű halálát — és akkor magától elnémul a „meddig” kérdése.

De hogy adósok ne maradjunk a felelettel, tárgyilagos következtetések szerint még évekig eltarthat ez a mérkőzés, ha csak valami hirtelen, nem várt fordulat véget nem vet neki. De ezt csak azt Isten tudja.

Békés vármegye folytatja a belvizek által okozott károk helyreállítását

Békés vármegye közigazgatási bizottsága szerdán megtartott ülésén egyhangúlag elfogadta az alispáni jelentést, mely többek között a következőket tartalmazza:

A terménybeszolgáltatást szabályozó rendelet napról-napra jobban foglalkoztatja az érdekelt gazdátársadalmat. Általánosan kialakult vélemény, hogy eleget tenni a rendelet minden kívánásának könnyű feladat nem lesz ugyan, de megfelelő akaráttal, beosztással leginkább pedig a tudattal, hogy az ország érdeke parancsolóan követeli a rendelet minden részének szigorú betartását, a szűkés-terterménymennyiségeket — természetesen megfelelő termést feltételezve —, be fogjuk tudni szolgáltatni. A hatóságok mindent el fognak követni a rendelkezések betartása érdekében és szigorúan fognak ügyelni arra is, hogy indo-

kolatlan, vagy kellően nem indokolható kivételek semmi esetre se forduljanak elő, mert ezzel megbontanák az egyensúlyt és hasonló vagy azt meghaladó igények özönét zúdítanák a hivatalokra. Az időjárás eddig kedvezően alakult és remény van arra, hogy nehéz észrendők után, kedvező természet-eredmények könnyítik meg a gazdák jóakarató fáradozását.

A múlt évben jelentkezett belvizek okozta károk helyreállítása ez évben folytatódik. Minden előkészület megörtént és remélem, hogy a munkálatok mielőbb folyamatra tehetőek lesznek. Ezekhez a munkálatokhoz nagymennyiségű nyersanyagra, elsősorban téglára van szükség. Jelenthetem, hogy a belvízkárok helyreállításához szükséges téglamennyiségekhez szükséges szén sikertelenül biztosítani.

A közigazgatás zavartalan me-

nete csak folyton szaporodó nehézségek árán volt fentartható. A megszorított ügyek s a folyton emelkedő ügyforgalom, jelentések szerint a tisztviselők munkaidejét, de idegrendszerét is nagyon igénybe veszik.

A közjóléti Szövetkezet ez évben való nagyobb tevékenysége az időjárás javulásával fog megindulni. A különböző jutattások elbírálata állandóan folyik most is, de az igen jelentős építkezések tovább folytatása, illetve az újabb építkezések megkezdése csak az időjárás állandósulása mellett indulhat meg. Ezidőszakban 78 ház áll befejezetlenül, melyeken kívül 113 újabb építkezés van tervbevéve nagyobb részben a szarvasi járás területén.

A téglamennyiségek égetéséhez szükséges szén kiutalása folyamatosan van.

Adatok a népruházati akció eredményéről

A háborús helyzetben, amidőn az egyik oldalon a világkereskedelem újszólván megzúnt és a tengerentúli nyersanyagok beszerzése lehetetlenné válik, a másik oldalon pedig fokozott mértékben kielégíteni a hadviselésrel kapcsolatos, tehát minden egyébnél fontosabb szükségleteket, különösen a textilellátás terén van szükség a legmesszebbmenő készletgazdálkodásra és a termelés irányítására.

Manapság gyakran teszik szóvá egyesek, hogy ezt, vagy amatt a luxuscikkeket, sokszor pedig a polgári fogyasztásra használt cikket nehéz megkapni és beszerezni. Bármilyen súlyos a helyzet, nagyon helytelen volna ebből túlzott következtetéseket levonni, hiszen a céltudatos készletgazdálkodás és a termelésnek más, hosszabb idővel ezelőtt megtörtént egyszerűsítése igen sokat javíthat és javított is az általános

helyzetben. És ebben a kérdésben igazán nem az a fontos, hogy minél szebb és divatosabb ruhákban ékeskedjünk, hanem az, hogy hadseregünknek és a belső front munkáshadseregének lehetőleg elegendő textilruha álljon rendelkezésre. Hogy ez így van, arról az a néhány számadat győzhetette meg a közvéleményt, amelyet a közellátásügyi miniszter legutóbbi beszámolójában a népruházati akció eddigi eredményeiről elmondott. A múlt év őszén megindult gazdasági munkáruházi akció keretében mintegy 108 800 méter bekecseszövet, 216 000 méter öltönyszövet, 140 000 darab kötött és hurkolt áru, 688 000 darab férfi fehérnemű anyag, 75 000 méter 846 000 méter flanel és 104 000 méter vastagszálú vászon került kiosztásra, összesen 16 millió pengő értékben. Ezek a nagyszámok azt bizonyítják, hogy a szükségletek kielégítése tekla-

tetésben a katona után következő legelső helyet a munkás foglalja el, de bizonyítja az is, hogy a termelés irányításával, összefogásával, az állam és az érdekelt ipar közvetlenül és a múlt világháborúban még nem ismert szerrekkal szolgálja a közérdeket s a legnagyobb nehézségek ellenére jelentős mértékben csökkentheti a gondokat.

Amikor a magyar textilgazdálkodás alapos átszervezése megindult, a jelszó az lett, hogy luxuscikkek helyett tipuscikkeket kell gyártani a szűkösön rendelkezésre álló nyersanyagból. A mezőgazdasági munkáruházi akció méretei és sikerei mutatják, hogy ez a jelszó valósággá lett, de mutatja egyben azt is, hogy a háborús gazdálkodás idején kérelmetlen következetességgel érvényesülnie kell a szükségletek közérdek szerint való rangsorolásának.

A hadiárvánkért

A mai háború — mondotta emlékezetes, rádiószózatában Kállay Miklósné — mindenkitől súlyos áldozatokat követel, de a legnagyobb áldozatokat azok hozzák, akik életüket adják a házáért. Imádságos lélekkel, soha nem szűnő hálával gondolunk rájuk, ámde imádságunk nem volna teljes és hálánk üres szó maradna, ha gondolataink rögtön nem szállnának segítőleg az elárvult otthonok felé. Azok felé az otthonok felé, amelyekben most könnyes szemmel próbálnak megbirkózni az étellel, ahol nincs támaszuk, istápolójuk, keresőjük, erőskezü vezetőjük legféltettebb kincseinknek a gyermekeknek. „Édesapa helyett gondozópát, a hadiárvának”, adta ki a jelszót a miniszterelnök, meleg, szerető, jószágos szívvel, emelkedett lélekkel való felhívásban. S a szóra megmozdult a magyar társadalom: szervezkedésre indult meg, tervek keletkeztek: sokat ígérők, üdvösek, áldozatosak és áldásosak. Biztató, hogy ezúttal azok között, akiknél az Uristen többet juttatott az anyagiakból, s jobb a sorsuk, gondtalanabb az életük sok más robotos magyarnál. Egyelőre Pesten s a nagy városokban folyik az ezirányú munka munka, de mi tudjuk, érezzük, sőt már előjeleit is látjuk annak, hogy a vidék, bár kisebb hírvéréssel, de a legtöbbet fog tenni, mintahogy áldozatban mindig az itteni törzsekők magyarosság járt legelől.

Egy bizonyos: sikere lesz az akciónak, ki fognak tárulni a magyar szívek az árvák felé, átfogják őket ölelni életerős magyar karok, s érezni fogja minden magyar hadiárva, hogy szeretett és gondozott gyermekek ő is az örök nagy magyar családnak.

Jaj, csak el ne tikkadna a terv a kivitelben, s a kezdeti áldozatos lendület ne lenne hamar ellobbanó szalmaláng.

A fehér halál

Az elmúlt napokban ismét erről a veszedelmes kórról — a tüdőbajról — üléseztek, tudósok és hatóságok, azok, akiknek kötelességük törődni az ország közegészségügyével. Az adatok, amelyek nyilvánosságra kerültek megdöbbenetek. Ezek szerint a tüdőbaj, még mindig pusztító népbetegség Magyarországon, s itt még mindig mintegy hetvenezer fertőző tüdőbeteg van. Még rá gondolni is szörnyű, hogy nálunk évente tizenhétézer magyar életet olt ki a tuberkulózis. Tizenhétézer ember: tehát minden félóránban egy magyar élet pusztul el a gyilkos kórtól. Ez hatvan év alatt, egy millió magyar halottat jelent!

Annál siralmasabb és megdöbbenőbb a fent közölt néhány számadat, mert ez a betegség csak akkor halálos, ha terjedni engedik. Amikor kezdődik, akkor meg lehet vele birkózni, azt pedig tudni lehet, hogy mikor kezdődik, mert ott leselkedik minden nagy társadalmi válság mögött. Rendellen életkörülmények, nyomorúság, anyagi gondok, bajok, a kellő táplálkozás hiánya, vagy rendszeretlensége mind, mind segítő társai neki.

A gyűlésen ezen kívül még elhangzott egy igen fontos figyelmeztetés is. Minden jel arra mutat — állapította megazegyké szakértő — hogy a mostani háború után a körülmények folytán a gümőkór újra erőre kap. Ez azt jelenti, hogy újra fel kell készülni a tüdővész elleni küzdelemre. Fel kell készülnie a nemzetnek, mert ez a kór: nemzetet pusztító betegség! De fel kell készülni a társadalomnak és fel kell készülnie rá a magyar népnek is. A társadalom vezetőosztályainak fel kell készülniök,

és hogy elhárítsák azokat a körülményeket, amelyek a magyar népi osztályokat tüdőbajjal sújthatják. A magyar népnek pedig fel kell készülnie tudással kultúrával, tudatossággal arra, hogy önmaga is védekezni tudjon az ellen a kór ellen, amelynek emelkedő hulláma már jelenkezni készül. Nincs szörnyűbb a lassan, de biztosan közelítő fehér halálnál.

Előzzük meg, hiszen van rá módunk!!

Biztosítják a kisiparosok vasanyag-szükségletét

Mint ismeretes, a javítási és tatarozási célokra szükséges vasanyagot az ipartestületek bevonásával a kereskedelmi és iparkamarák osztják szét bizonyos megállapított fejkvóta szerint az érdekelt iparosok között. Az új építkezésekhez szükséges anyag kiutalása az ipari anyaghivatal illetékes

osztályának hatáskörébe tartozik.

A kereskedelmi és iparkamarák egyébként is legfontosabb feladatuknak tartják a kézműiparosok anyagellátásának biztosítását s ezen a téren állandóan figyelemmel kísérik azokat a lehetőségeket, amelyeknek kihasználásával a kisiparosok anyaghoz juttathatók.

Egyszeri segélyt kapnak a hadbavonult honvéd hozzátartozói

A honvédelmi minisztertől a napokban rendelet érkezett a vármegye alispánjához, amelyben közli, hogy téves a közvéleményben kialakult az a felfogás, mintha a honvédcsaládokért megindított országos gyűjtés az említett családok javára egy rendszeres vagy időnként megisméllendő pénztámogatást jelentene.

A segélyezésnek nem az a célja, hogy az esetleg szűkösebb viszonyok között élő családokat állandó jellegű jobb anyagi helyzetbe hozza és így egy családnak a hadisegélyt mintegy kiegészítve felemelje.

Ugyancsak nem képezhet segélyezésre okot, illetve jogalapot egyedül ama körülmény sem, hogy valakinek egy hozzátartozója hadbavonult és ezáltal a család napi megélhetése nehezebbé vált.

A jelen akció során egyszeri segélyt, tehát elsősorban csakis ama hadba kivonult, eltűnt vagy hadifogságba jutott katonához tartozója kaphat, aki a háború

viszonyok folytán máról-holnapra önhibáján kívül oly súlyos és nyomasztó anyagi helyzetbe került, hogy azt önmagától elhárítani meg fokozott munkával vagy keresettel sem képes és ily körülmények között a család további létfenntartása kérdésessé válik, vagy veszélyeztetve van.

A segélyezés főcélja tehát az, hogy az említett helyzetbe jutott család a részére juttatott egyszeri segély után a mai háborúadta és lecsökkentett életmódját újból helyreállítsa és így biztosítsa.

Ily alapkövetelmények szigorú figyelembevételével a segélyezésnél további megkövetés az legyen, hogy támogatásra csak oly, jelenleg hadbavonult vagy elesett, vagy hadifogságba jutott hozzátartozói, illetve visszamaradottjai jöhetnek, akik vagy már kezidőszert is hadisegélyben részesültek, vagy akik a Budapesti Közlöny 1942 november 19-i számában közzétett 6800-1942. sz. rendelet szerint igényjogosultak.

A megyei és községi tisztviselők fizetésének rendezését kéri Csanád-Arad-Torontál megye

Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegye törvényhatósági bizottsága a vármegyei és községi tisztviselők fizetésének rendezésével foglalkozott és egyhangú határozattal kimondta, hogy a vármegyei és községi fogalmazási és segédhivatali tisztviselők és alkalmazottak státuszának rendezését feltétlenül szükségesnek tartja, de belátja, hogy a jelenlegi háborús

viszonyok miatt a magyar közigazgatás szervezetét átalakítani hivatott átfogó közigazgatási reform s ezzel kapcsolatban a státuskérdés rendezése nehézségekbe ütközik. Mégis feltétlenül kívánatosnak és szükségesnek tarja, hogy úgy a vármegyei, mint a községi fogalmazási, kezelési és segédhivatali tisztviselők és alkalmazottak illetményeinek kérdése

rendeztessék. A törvényhatósági bizottság kéri a kormányt, hogy a fizetésrendezés ügyében a következő kérelmeket teljesítse:

1. A közigazgatási vizsgával rendelkező vármegyei tisztviselők részére a bírói és ügyvédi vizsgával rendelkező bírákhoz és kir. ügyészekhez hasonlóan képesítési pótdíjat állapítson meg, vagy pedig

2. a m. kir. államrendőrségi tisztviselők pótdíjához hasonlóan a vármegyei és községi tisztviselők közigazgatási pótdíj címén pótilletményt kapjanak, végül

3. kívánatosnak és szükségesnek tartja a törvényhatósági bizottság, hogy a törvényhatósági és megyei városok mintájára a vármegyei törvényhatóságok és községek tisztviselői részére az önkormányzati testületek — mint ahogy az a múltban is lehető volt — pótilletményként működési pótlékot állapítsanak meg

Ezt a határozatot Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegye megküldte a többi társtörvényhatóságnak is hasonló állásfoglalás céljából.

Tűz volt...

F. hó 23-án, kedden délelőtt fél 10 óra tájban kigyulladt Gráfiak Pál III. ker. 395. számú nádfedele háza, amelynek a tetőzete, valamint a padláson felhalmozott fűtőanyag, termény, száradó fémernemű és az egész évi szalonakészlet a tűz martaléka lett. A kivonult tűzoltóság megészített munkával látott neki a mentés munkájának, sikerült is a tűznek a lakásba való behatolását, valamint a szomszédos épületekre való áttérjedését megakadályozni. A tűz egy kisebb nádfedele helyiség tetőzetén keletkezett, eddig ki nem deríthető okból, ezt különben a vizsgálat állapítja meg.

Sokkal fontosabb az elégett holmi pótlása. A ház tetőzete biztosítva volt ugyan, de a biztosítási összeg kevés a fedélzet megcsináltatásához, így a ház tulajdonosa a legnehezebb helyzetbe került. Tekintettel, hogy a kárvallott tulajdonos — bármennyire is szorgalmas és derék ember — a legfokozottabb munkával sem tudja előteremteni az elégett értékeket — szükségnek látszik, hogy a világi és az egyházi hatóságok, valamint az ev. egyház hívei a legmesszebbmenő támogatásban részesítsék a szerencsétlenül járt munkás embert.

Az Isten alkalmat adott, hogy a sokat hangoztatott keresztényi szeretetet és szociális együttérzést, valamint hazafias testvériségünket bebizonyíthassuk. Ime itt az idő, ne elégedjünk meg egyszerű sópánkodással, vagy pusztán szóbeli részvétellel, hanem bizonyítsuk be kereszténységünket és magyarságunkat tettekkel is! (Adományokat átvezzünk, továbbíttunk és nyugtázzunk.)

Gazdák figyelmébe!

Mielőtt lucerna és lóhere magját elvetné, tisztítsa meg

Mezőgazdasági Közraktárak R. T.

vasútállomás melletti telepén, ahol vetőmagját arankamentesítik.

586

Vályogot

használtat vagy újat

keresek

megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 595

Hirek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. őtemplomban vasárnap délelőtt tót, délután magyar, az újtemplomban magyarnyelvű istentisztelet tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap d. e. 8 órakor diákmissa, 9 órakor csendes-missa, 10 órakor szent-bezéd, nagymissa. Délután 3 órakor ájtatosság. Köznapi misék 1/6 8 órakor.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Árvaház dísztermében.

— **Halálozás.** Megdőbbenve értesültünk, hogy néhai Krányák Mihály volt közkezdelt községi jegyzőnk özvegye szül. Lipeczky Emma március 24-én 62 éves korában rövid szenvedés után elhalálozott. A jó modorú, közvetlen úriasszonyt március 26-án délután 4 órakor fogják a gyászházból a róm. kat. őtemetőbe örök nyugalomra helyezni.

— **Orvosi kinvezések a vármegyében.** A belügyminiszter dr. Béli Lajos körorvost Nagyszombatól Békéscsabára helyezte át és Békéscsaba megyei városnál a városi orvosi tennivalók ellátásával bízta meg. Ugyancsak Békéscsabára helyezte át azonnali hatállyal dr. Lányi Dezső körorvost Dombegyházról és városi orvossá nevezte ki. Dr. Ugrin Péter endrődi lakos orvost Endrődre és dr. Kupecz Benedek váralmási lakos orvost Nagyszénásra községi orvossá nevezte ki.

— **Módosítónak a terhes és szoptató anyák cukorkiutalását.** A közellátási miniszter rendeletet adott ki a cukorforgalom módosításáról. A rendelet kimondja, hogy a terhes és szoptató anyák részére egy darab 104 dekás és egy darab 52 dekás cukorjegyet kell kiadni. Ezzel az intézkedéssel a 156 dekás cukorjegyek érvényüket veszítik, illetve az igényjogosultak azt a mennyiséget két jegy ellenében kapják meg.

— **Csabacsúd mozit kapott.** A belügyminiszter Adamovszki András szarvasi lakosnak Csabacsúd község területén létesítendő keskeny mozgófényképezemre engedélyt adott.

— **Vadászati tilalom módosítás.** A hivatalos lap múlt száma rendeletet közöl, amely szerint a vadkacsák minden fajára április 16. helyett már március 1-től tilos vadászni. A tilalom változatlanul július 14-ig terjed. Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert a szárnyas vadállományban az utóbbi években nagymértvű a csökkenés.

Egészséges, tiszta lakása és

...háza lesz

Ha nálam szerzi be

Meszelő,

por- és olaj

festék

szükségletét.
Janurik-bolt Vasút-utca 253/1
Cégt. Ötvenévi János

— **Hétfőn életbelép a nyári időszámítás.** A kereskedelem és közlekedési miniszter elrendelte, hogy 1943 március 29-én, hétfőn éjjel 2 órakor ismét életbelép a nyári időszámítás. Az órákat tehát hétfőn 1 órával előre kell igazítani.

— **Kiképzési szünet a leventék-nél.** Az országos termelés fokozása érdekében — bir szerint — a leventék országos parancsnokának rendelkezésére azokon a helyeken, ahol a tavaszi munkálatok érdekei megkívánják, a leventekiképzést a mezőgazdasággal foglalkozó leventék számára május 1-ig szüneteltethetik. Ahol a kiképzés szüneteltetésének szüksége május 1-e után is fennáll, ott a hadtest leventeparancsnokok intézkedhetnek.

— **Szatócs, fűszer és vegyeskereskedők üzletkére.** A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter a satócs, fűszer- és vegyeskereskedők üzletkerete ügyében elrendeli, hogy egyszerű tejkiméréssel nem foglalkozhatnak, hanem erre külön iparigazolványt kell szerelniük. Tejtermékek (sajt, vaj, fűrő stb.) egyszerű árusításával azonban a satócs-, fűszer- és vegyeskereskedők az arra jogosító iparigazolvány alapján, tehát külön iparigazolvány nélkül is foglalkozhatnak.

— **A malmoktól kopják a lisztet ezután a pékek.** A sütőiparosok a kenyérárak biztosítása érdekében annakidején kérelemmel fordultak a közellátási miniszterhez, hogy engedélyezze a sütőipar számára a lisztnek egyenesen a malmoktól való beszerzését. Ez a kérés egyben azt is jelentette, hogy a lisztellátásból a malom és a sütőipar között kikapcsolják a nagykereskedőket s így a malmi lisztárakat tekintik a kenyérár-megállapításánál irányadóknak. A közellátási miniszter teljesítette a sütőiparosok kívánságait s utastotta az alsófokú hatóságokat, hogy a helyi malomból történő kiutalás esetén a sütőiparosok részére a lisztet közvetlenül a malomból — a nagykereskedő kikapcsolásával — kell kiutalni.

— **Mennyi permetezőszert kapnak a szőlőtulajdonosok.** A földművelésügyi miniszter most kiadott rendeletei akként szabályozták a permetezőszerek forgalmát, hogy rézgálicból kat. holdanként 10, fekete gálicból 8 kg és rézmészporból 4 kg t kaphatnak a szőlősgazdák. A réz-, feketegálic és rézmészporrelátmánnyal az árusító kereskedők augusztus 15—31-e között kötelesek a községi előjáróságoknál elszámolni.

— **Élelmezési tanfolyam.** A belügyminiszter elrendelte, hogy az 1943. évben a törvényhatósági népes családvédelmi költségvetésben a zöldséges népelelmezési főzötanfolyamok tartására 2000 P-t

kell előirányozni. A rendelet szerint arra kell törekedni, hogy már az idén legelőbb tíz négyhetes tanfolyamot rendezzenek. A tanfolyamot valószínűleg kötelezővé teszik a leventék, az ONCSA juttatásban részesítettek és a házassági kölcsönben részesítettek.

— **A járlatok átírásának megszigorítása.** Még most is gyakran előfordul, hogy egyes járlatkezelők olyanok részére is átírnak marhalevelet, akik vásárlási engedéllyel nem bírnak. A közellátásügyi miniszter most körrendeletet adott ki, melyben utasította a hatóságokat, hogy a marhalevelek átírásánál minden esetben tegyék vizsgálat tárgyává, hogy az átírás vásárlási engedéllyel rendelkező részére történik-e. A rendelet betartását ellenőrizni fogják.

— **Népszerű kiadvány szőlősgazdák részére.** A földművelésügyi miniszter az Orsz. Szőlő és Bor-gazdasági Kísérleti Intézettel népszerű kiadványt készíttetett el „Hazai eredetű kötőanyagaink — Mivel kötözünk a szőlőben” címmel és tízezer példányt ingyen osztott szét a hegyközségek útján a szőlősgazdák között.

— **Péntektől keddig Pista tekintetes úr megy a Turulban.** A Turul mozi ismét nem mindennapi csemegével örvendeztet meg látogatóközönségét. Ez alkalommal a budapesti bemutatkozókat megelőzve a Mánás Miska című nagyszerű operett filmváltozatát pergeti le Pista tekintetes úr címmel. Csupa szín, derű és kacagás ez a film, kitűnő muzsikával, nagyszerű szereplőgárdával s pompás rendezéssel. Ez a film megint nagy siker lesz, biztosítunk erre Maly Gerő, Vaszary Piri, Tolnay Klári, Jávor Pal, Pálóczy László, Halmay Tibor, Turay Ida s a többi kitűnő szereplőjéteka. Kiegészítésül Magyar és UFA világhíradók.

— **Sport.** Az elmúlt vasárnap bizony szégyenteljes vereséget szenvedett csapatunk a Turul vasárnap dicséretes játékkal örvendeztetete meg szurkoló táborát s az otthonában különösen veszélyes mezőberényi SE től hazahozott egy pontot 2:2 arány döntetlennel. A Turul most következő vasárnap szabadnapos. — A békésszentandrási Hunyadi múlt vasárnap a nagyváradi MAV csapatával mérkőzött s attól 3:0 arányban kikapott. A most következő vasárnap játszik a b. I. TE-el.

— **Árdrágító visszajelések.** Kiss Jánosné Györi Rozália 62 éves békésszentandrási lakos a borsó- és vöröshagyma kilogrammját a megengedett árnál magasabban árusította, miéért a bíróság 3 heti fogházbüntetésre s hivatali és politikai jogainak egy évre való felfüggesztésére ítélte. — Ifj. Tolnai László 42 éves ócsodi lakos a mákot kg-ként 2:30 P helyett 5

Köszönetnyilvánítás

Mindazon rokonoknak, ismerősöknek, barátoknak, jó szomszédoknak, kik felejthetetlen édesapánk temetésén résztvettek, ezzel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet,

643

Barecz család

P. ért adta. Lefülették, bíróság elé került, mely 1 havi fogházra s egy évi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte. — Csik Imréné Bagi Rozália békésszentandrási lakos a dughagyma kilóját a megengedettnél magasabb áron árusította, miéért a bíróság 3 heti fogházbüntetésre és egyévi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte.

— **Tolvajlások.** Lestyan Pál 29 éves és ifj. Lestyan György 29 éves szarvasi fiatalberek deszkát loptak el Podani Pál szintén szarvasi lakostól. A csendőri nyomozás után ügyük a bíróság elé került, ahol a két Lestyant 8—8 napi fogházra büntették s egy évre felfüggesztették hivatali és politikai joggyakorlatukat. Arnócki János 29 éves kondorosi lakos Kondacs Jánostól 2 drb küldő és belső kerékpárgumit lopott el. Három heti fogházbüntetésre ítélték, emellett egyévre felfüggesztették hivatali és politikai joggyakorlatát. Bakó Zsófia 21 éves szarvasi lakos Gombár György-nétől egy kötényt tulajdonított el. Nyolc napi fogházat kapott, azonkívül egy évi hivatali és politikai jogvesztésre ítélték.

TEMETÉSEKET

a legnagyobb gondal végzem, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, a legnagyobb igényeket kielégítek. Halottazállítás, exhumálás nálam megrendelhető

Hantos György

temetkezési vállalkozó
II. kerület Beliczey-út 17.

Eladó

a Macó zugban szobakonyhás

nyaraló,

szőlőssel és gyümölcsösökkel.
Felvilágosítást ad

Dr Gémes Szilárd

ügyvéd. 641

Eladó

32 kishold
tanyásingatlan

Felvilágosítást ad dr. Gémes Szilárd ügyvéd. 583

Koszorú, virágcsokor

megrendelhető

Krebs kertészbetben

Szentandrási-út Telefon 117

NYOMATOTT MÜLLER KÁROLY
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN, SZARVASON

TURUL MOZGÓ TELEFON 165.

Március 28-án, pénteken; 27-én, szombaton; 28-án, vasárnap; 29-én, hétfőn; 30-án, kedden kerül bemutatásra Szirmai Albert Mánás Miska c. operettjének filmváltozata

Pista tekintetes úr

KIEGÉSZÍTÉSÜL: MAGYAR ÉS UFA VILÁGHÍRADÓK.

Március 31-én, szerdán, április 1-én, csütörtökön kerül bemutatásra

Rembrandt

Főszereplők: Ewald Balsler, Hertha Feiler, Gisela Uhlen, Elisabeth Flickenschildt, stb.
KIEGÉSZÍTÉSÜL: AZ OLASZ „LUCE” VILÁGHÍRADÓ.

A közellátásügyi miniszter rendelete a gazdák új beszolgáltatási rendjéről

Beszolgáltatás

7. §. (1) A beszolgáltatási köteleesség teljesítéséről azokat a 100.800-1943. K. M. sz. rendelet I-III mellékletében felsorolt termékeket kell beszámítani, amelyet a gazdálkodó a közellátásügyi miniszter által megállapított időben és módon megállapított feljogosított és igazolt vevőnek vételi jegy ellenében hatósági áron elad és átad. Az egyes termények és termékek beszolgáltatásának idejét és módját, továbbá a vásárlásra jogosítottak nevét és telephelyét a közellátási kormánybiztos teszi közzé.

(2) A vásárlásra jogosított vevő köteles a megvételre felajánlott terményt hatósági áron, a közellátási miniszter által árunemenként szabályozó módon megvásárolni, a gazdálkodó számára vételi jegyet kiállítani, a vásárlást a gazdakönyvbe bejegyezni és aláírásával igazolni, a vételi jegy másolatát pedig a nyilvántartó hatóságnak (5. §.) megküldeni.

(3) A vételi jegyen fel kell tüntetni a megvásárolt termény vagy termék nemét, minőségét és tisztaságát, az eladó nevét, gazdakönyvének számát és a vevő nevét. A beszolgáltatási köteleesség teljesítésének nyilvántartásánál a vételi jegyen feltüntetett minőséget és tisztaságot kell alapulvenni. Ettől eltérő minőséget vagy tisztaságot mindenkor csak akkor lehet figyelembe venni, ha azt a gazdálkodó az üzleti szokásoknak és a vonatkozó hatósági rendelkezéseknek megfelelően vett mintával igazolja.

(4) A gazdálkodó köteles a vételi jegyet megőrizni és felhívásra a nyilvántartó hatóságnak bemutatni.

Beszolgáltatási köteleesség teljesítésébe beszámítható szolgáltatások

8. §. (1) A kenyérgabonából kiadott arató- és cséplőeszköz a kenyérgabonabeszolgáltatási köteleesség teljesítésébe be kell számítani, de csak abban az esetben, ha a gazdálkodó szántóterülete a 20 kataszteri holdat meghaladja és a gazdálkodó a munkaszerződést az 1943 június 15-ig a nyilvántartó hatóságnak bemutatja.

(2) A szerződéses mezőgazdasági idénymunkásoknak kimért, munkavállalónként és havonként legfeljebb 2, az egész idényben azonban munkavállalónként összesen legfeljebb 10 q kenyérgabonát a kenyérgabonabeszolgáltatási köteleesség teljesítésébe be kell számítani, de csak abban az esetben, ha a munkavállaló a gazdaságban előforduló munkáknak az egész 1943. évi idényben való elvégzésére vállalkozik és a gazdálkodó a munkaszerződést az 1943 június 15-ig a nyilvántartó hatóságnak bemutatja.

(3) A természetbeni munkajárandóság címen kiadott kenyérgabona az 1-2. bekezdésben megállapított feltételek mellett is csak akkor számítható be a beszállítási köteleesség teljesítésébe, ha a gazdálkodó igazolja, hogy a munkavállalónak természetben kiadott kenyérgabona mennyiségét és a kiadás időpontját a munkavállaló állandó lakóhelye szerint illetékes községi előjáróságnak bejelentette.

(4) A mezőgazdasági munkavállalónak az 1-2. bekezdésben említett munkajárandóság címen kiadott kenyérgabona mennyiségét és a kiadás napját a gazdálkodó köteles a munkavállaló munkaszerződésébe (1898. évi II. tc. 1. §.) bejegyezni.

(5) Aki az 1943. évből kenyérgabonajárandóságért aratói, cséplési munkák vagy a gazdaságban előforduló idénymunkák elvégzésére vállalkozik, köteles 1943 június 30-ig munkaszerződését az állandó lakóhelye szerint illetékes községi előjáróságnál bemutatni. A községi előjáróság a bemutatott munkaszerződésről nyilvántartást vezet, azokra ráírja a nyilvántartási számot, a munkavállaló lakóhelyét és az igazolványokat pecsétjével látja el. A lepecsételt munkaszerződés az 1. és 2. bekezdésben említett kenyérgabona megszerzésére és a vámörési jogosultság megállapítására is szolgál.

(6) Az éves gazdasági cselédnek részére kimért kenyérgabonát a beszállítási köteleesség teljesítésébe nem lehet beszámítani. Az a gazdálkodó azonban, aki szántóterületének minden 20 kataszteri holdjára legalább egy konvenciósi gazdasági cselédet alkalmaz, a közellátási kormánybiztostól kérheti a nyilvántartásból a beszállítási köteleesség teljesítésébe való beszámítását, amennyit a fenti arányt meghaladó létszámú gazdasági cselédnek — egy egész konvencióra legfeljebb 12 q számítva — kiszolgáltattott. Ha az említett létszámon felüli gazdasági cselédet alkalmaz a gazdaság szőlő-, kert-, vagy erdőterületének művelése érdekében szükséges, kötelezni kell a gazdálkodót arra, hogy a közellátási miniszter által megállapított mértékben bort, vagy egyéb terméket, ill. fát szolgáltatson be. (Folyt. köv.)

Sirkövek

készítését jutányosan vállalom.
Szarvas, II. ker. Bem-utca 212.
Szíves pártfogást kér
Demeter János kőfaragó
Keresztény vállalat. 431

Rendelet a gyapjú forgalmának szabályozásáról

A Budapesti Közlöny szerdai száma közli az iparügyi miniszternek a gyapjú forgalmának szabályozása tárgyában kiadott 16.000-1943. Ip. számú rendeletét. A rendelet általában véve a gyapjú forgalmának szabályozása (bejelentése, igénybevétele stb.) tárgyában a múlt évben kiadott rendelettel azonos rendelkezéseket tartalmaz. Új rendelkezés a rendeletben, hogy a birkáról és bárányról a gyapjút egy naptári évben csak egyszer szabad lenyírni; és pedig a birkáról április hó 1-július 15. napja, a bárányból pedig április hó 1-augusztus hó 31. napja közötti időben. A múlt évi rendelkezésektől eltérően határozza meg a rendelet az igénybevétel alól mentes gyapjú mennyiségét. E szerint annak a juhártó gazdának a gyapjúterméséből, aki a saját termésű gyapjút, vagy annak egy részét maga és családtagjai által való felhasználása céljára az 1941 évet megelőzően is feldolgozta, erre a célra az 1943. évben öt birkáról lenyírt gyapjúmennyiség, de legfeljebb 7 kg. zsíros vagy 4,2 kg. mosott gyapjú, ha pedig háztartásában rajta kívül négynél több személy él minden további személy még egy-egy birkáról lenyírt gyapjúmennyiség, de legfeljebb 14 kg. zsíros, vagy 80 deka mosott gyapjú mentes az igénybevétel alól. Ezt a mentesített gyapjút a bejelentésre megszabott határidőtől számított harminc napig nyírás kori állapotban kell megőrizni.

— Meghívó. A Szarvasi Iparosíjak Önképzőköré f. hó 28-án vasárnap d. u. 2 órákor tartja rendezési közgyűlését, melyre a kör összes tagjait tisztelettel hív meg az Elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítők megnevezése. 3. Jelentés az Egyesület évi működéséről. 4. Az 1942. évi zárszámadása és vagyonmérleg bemutatása, felmentvény megadása. 5. Esetleges indítványok. 6. Elnök, ügyész, jegyző, pénztárnok, főkönyvtárnok és számvizsgálók elnöke három évre szóló megválasztása. 7. 1. alelnök, 3. számvizsgáló, 2. ellenőr, 1. gondnok, 1. h. gondnok, 2. könyvtárnok, 8. választmányi és 4. póttag 1. évre szóló választása. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés minden újabb meghívása nélkül 1943. évi április hó 4-én d. u. 2 órákor tartatik meg. Az alapszabály 6. §-a rendelkezése szerint azon tag ki három havi tagdíjjal hátralékban van, az egyesület közgyűlésén szavazati jogát nem gyakorolhatja, tisztviselővé, választmányi nem választathat.

— Meghívó. A Szarvasi Ipartestület Temetkezési Segélyező Csoportja 1943. évi március hó 29-én hétfőn, délután 2 órákor tartja rendezési közgyűlését az Ipartestület székházában, melyre a t. tagokat erőtlen is tisztelettel meghívja az Elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítők megnevezése. 3. Múltévi közgyűlési jegyzőkönyv bemutatása. 4. Zárszámadás és vagyonmérleg bemutatása. 5. Esetleges indítványok. 636

— Tanuljon meg a gazdák egymástól! Erről ír vezetőcikket Bölcset Sándor egerági gazda a Magyar Föld leírás című számában. Előfizetési ára március 1-től az év végéig 650 P. Kiadóhivatal: Budapest, VII. Erzsébet-körút 7.

Eladó Csabacsüdön

a Főutcán 160. számú ház jömenetelű vegyeskereskedéssel, vagy anélkül, öregség miatt. 624

"KOCCINTÓ"

Komák, barátok, sógorok,
Itt vannak az'én jóborok.
Vidámság, öröm, nóta, dal,
A Koccintó borában mind benne van.

A szív a lélekkel egybeforr,
Mert a Koccintóban jó a bor.
Jó pájtásom, jöjj el ha teheted,
Szerezz nálam is kellemes perceket.

Szeretettel vár mindenkit
Pribelszky András
II. ker. Tessedik-utca 498. szám.

Eladó földek:

- 2 hold szántó közvetlenül a város mellett;
- 2400 négyszögöl területű I. osztályú szántó a Magincez-dűlőben;
- 2 1/2 hold szántó tanyával kórház mellett;
- 8 hold szántó Tóniszálláson;
- 10 hold I. oszt. szántóföldet Csabacsüdön, szőrhalmi dűlőben;
- 10 kishold szántó Kiskirályság (volt Wollinger féle) vásárhelyi út mellett;
- 26 hold hereföldnek alkalmas szántó Décsen;
- 34 1/2 katasztrális hold szántóföld és 17 hold kaszáló Külső Ecsere;
- 58 hold szántó a mezőtéri határban;
- 132 katasztrális hold részben szántó, részben legelő tanyával Ecsere;
- szentesi kövesút mellett;
- 137 katasztrális hold szántó tanyával Kiskirályságon;

Eladó házak:

- IV. ker. 594. sz. cseréppel fedett lakóház;
- I. 432. sz. cseréppel fedett beltelkes lakóház, melléképületekkel;
- Előrangú helyen egynegyed házzal;
- Eladó sarokház a benne levő vegyeskereskedés és kocsmá, joggal és berrendezéssel, Békésszentandráson;
- Forgalmas helyen jól bevezetett szrok üzletház italmérsi joggal Szarvason;

Vételre keres megbízónk:

- 20 hold jóminőségű szántóföldet, lehetőleg tanyával;
- Beltelkes lakóházat a község központjában 30.000 P. ig.
- Gyümölcsösöt Macóban vagy Mangolban, 7-8 hold jóminőségű szántóföldet;

Ingtalanok adásvételének ügyével forduljon bizalommal a

Szarvasi Hitelszövetkezethez,

hol a megbízást eredményesen közvetítik.

Ugyanott az áprilisban kezdődő osztálysorsjátékra sorsjegyek már kaphatók.

APRÓHIRDETÉSEK

- Eladó egy Wertheim-kassza. Cím a kiadóban. 593
- Csicsely Mihálynak IV. 165. szám alatt lévő feleháza kiadó, esetleg az egész örökáron eladó. 589
- Macózugban 600 m²-l gyümölcsös eladó. Érdeklődni lehet piaci és vasárnapi napokon II. 136. szám alatt. 587
- Eladó Bobvos-dűlő 518. szám alatt 6 hold föld két részben. Érdeklődni dr. Fisbain ügyvédnél, v. IV. Korona-utca 179. sz. a. 583
- V. külkerület 98. számú ház 900 m²-l földdel eladó. Érdeklődni VI. külkerület 129. szám alatt. 584
- IV. 513. számú ház fele eladó. Érdeklődni ugyanott. 582
- Kozsucz Jánosnak Csabacsüdön 10 kishold földje eladó. Jelentkezni tanya 96. sz. a. 581
- Egy fél ház eladó III. 157. sz. 578
- Eladó 3 kishold föld Kákán Vásárhelyi-út mellett. Erd. Folytán Pál IV. 240. sz. a. 577
- Két darab férfi kerékpár eladó. II. 250. 600
- Házat vevnek I. v. III. ker.-ben, postához közel. Cím a kiadóban. 599
- LŐSZERSZÁM, TÉGLATORMELEK ELADÓ Krebs-kertész 626
- II. ker. 92. sz. alatt iroda céljára alkalmas 2 szoba kiadó. Ugyanott üzlethelyiség is kiadó. 603
- Barokk-ebédlő és trószta eladó. Érdeklődni a kiadóban. 618
- Tóniszálláson 3 és fél hold szántó eladó. Érdeklődni VII. külkerület 120. sz. a. 616
- Eladó jókarban lévő Singer varrógép. Érdeklődni III. 79. 618
- Eladó kőtagas, kőgém, soper- és nyírfa III. külkerület 375. sz. a. 619
- I. ker. 635. számú kétszobás ház eladó. 622
- IV. 295. szám alatt fűszerüzlet öregségben eladó. 607
- Teljes kovácseszköz eladó IV. 67. 608
- Eladó 5 hold föld tanyával II. kk. 1211. 628
- 100-as „Csepel” gyártmányú motorkerékpár eladó. II. 250. 629
- 20 kishold szántóföld és I. 151. számú ház eladó. Erd. ugyanott. 632
- Szentesi határban kiadó Ecsere 48 kishold tanyával jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet Szarvason II. 440. sz. Fuszak Jánosnál. 633
- I. 151. sz. alatt külön bejáratú bétörésszoba kiadó. 634
- I. Vajda Péter-utca 189. szám alatt új ház eladó. 635
- Hoffher-féle arató- és kötőgép egybe, egy szekér és egy drb kottóseke eladó VIII. külkerület 93. 638
- Egy fejőstehén eladó IV. 209. 639
- I. 353. sz. ház szabad kőből eladó. 640
- VII. külkerület 40. sz. alatt eladó 2053 négyszögöl föld. Érdeklődni V. külker. 107 sz. alatt Öszölő. 642
- Szekera Györgynek kákal halomnál 9 hold földje eladó. Érdeklődni II. 371. 644
- Szőrhalmi legelőből egy fél palota egy eke marokvetőgép, vetőgép eladó. Érdeklődni Csabacsüd 23. 645
- II. 383. sz. ház eladó. Érdeklődni IV. 295. sz. a. Benkő fűszerüzletben. 648
- Jobb szoba-konyha, esetleg két szoba lakást keresek azonnaira. Cím a kiadóba kérek. 649
- Megbízható, ügyes háztartási alkalmazottat felvesz Sűveges kalmárostól III. 168. sz. 646
- Kőrcy Lajos dívatárkereskedő mint a Kovald festő és gőzmosógár képviselője, a legelőnyösebben vállal ruha stb. festést. Szörme festést is vállalok. II. dr. Mihályi István-u. 105. Üzleti órák 8-5. 647
- Ügyes szabóságokat felveszek Kécskésztől III. 231. 648
- Komoly ismereteket köntök elvon. ev. vagy ref. gazdálkodó leányval, aki néhány hold örökséget kap és tükamen a háztartásba hozzájárulna. 29 éves, 166 cm magas, tótul tudó, barba, nőtan, ev. vallású nyugdíjkapos, kinevezett kalász vagyok. Cím: Valent György tart. tizedes, halász Budatétény. Postafiók 3. 637
- Gyümölcsfeldolgozó és szőlőművelésben értesített keresek. Jelentkezni II. ker. 186. sz. alatt. 649